

NAMN ATT MINNAS

SVEN GUSTAFSON

Det gav anledning till en mängd spekulationer, när Sven Wedén vid vårriksdagens början avgick som vice ordförande i folkpartiets riksdagsgrupp för att efterträdas av Sven Gustafson. Några folkpartitidningar varnade sina läsare för att dra förhastade slutsatser av det skedda och antydde att Sven Wedén ville samla sig för större uppgifter. Man underströk att han kvarstod som förste vice ordförande i partiorganisationen och alljämt i hög grad var att räkna med som blivande folkpartiledare.

Flertalet tidningar av olika partifärg föreföll emellertid snarare benägna att i det inträffade se Sven Gustafsons upphøjelse till folkpartiets kronprins. Frågan är svår att bedöma av flera anledningar. Hr Wedéns motivering för sitt tillbakaträdande: att han skulle behöva ägna mera tid åt sitt familjeföretag i Eskilstuna, betraktas av de initierade med skepsis såsom varande ett rent svepskäl. Större roll anses spela att Sven Wedéns hälsa på senare år varit något vacklande. Men ändå större vikt vill man lägga vid den olust hr Wedén påstås ha erfarit inför den senare tidens politiska utveckling inom partiet och den indignation han känt över de angrepp som från ungliberalt håll riktats mot honom för hans uttalanden om Vietnam och partistödet. Det var knappast någon tillfällighet, menar man, att han lät sitt tal i remissdebatten utmynna i en skarp vidräkning med de unga liberalerna.

Detta sammanträffande av omständigheter tror man att folkpartiledaren begagnat sig av för att åstadkomma vad som i realiteten innebär ett offerande av Sven Wedén på mittenpolitikens altare. Hr Wedén har — om man bortser från några tillfälliga extraturer — alltid varit vad som kallats »den bäste högermannen» inom folkpartiet, vilket bl. a. tagit sig uttryck i hans varma försvarsvänlighet och hans sympatier för en allmän borgerlig samling. Att han under sådana omständigheter varit en förargelseklippa både för mittenpolitikens anhängare och för de kulturradikala elementen bland ungliberalerna är uppenbart. Det skulle alltså i och för sig väl kunna tänkas att hr Ohlin velat vinna två syften: dels att tillfredsställa centerpartiet, dels att blidka mittenanhängarna och ungdomarna inom det egna partiet genom att låta Sven Wedén efterträdas av Sven Gustafson, som i de flesta avseenden är Wedéns motsats. Om denna tolkning vore riktig — och mycket talar tyvärr för att den är det — skulle det innebära ett svårt slag för de borgerliga samlingssträvandena. Sven Wedén är inte bara en av folkpartiets största parlamentariska tillgångar utan också en av de få aktiva politiker, som skulle kunna tänkas träda i spetsen för en borgerlig trepartisamverkan.

Frågeställningen kompliceras ytterligare av planerna på en sammanslagning av folkpartiet och centerpartiet. Medan hr Wedén och i yttersta nöd-

fall hr Gustafson skulle kunna axla hr Ohlins mantel, kan ingen av dem gärna komma på fråga som ledare för ett förenat folk- och centerparti. Hr Wedén är för stor för den rollen — och hr Gustafson för liten. Centerpartiets organisatoriska styrka, jämförd med folkpartiets, talar f. ö. för att det blir en centerpartist, som kommer att ta ledningen i det ev. nya partiet.

*

Det har ovan sagts att Sven Gustafson i de flesta avseenden är Sven Wedéns motsats. Man kan också uttrycka det så att hans främsta merit för vice-ordförandeskapet i riksdagsgruppen är att han sedan åtskillig tid framstått som partiets värsta högerätare. Det är en egenskap som inte uppskattas på det lokala planet. När Sven Gustafson för inte länge sedan föll igenom vid valet till vice ordfö-

rande i Göteborgs folkpartiorganisation, förklarades detta allmänt med en hänvisning till hans högerfientlighet, d. v. s. fientlighet mot den borgerliga trepartisamverkan för vilken det finns en sådan stark opinion i Göteborg. Men på riksplanet — eller åtminstone på riksdagsplanet — förhåller det sig i dessa mittenpolitikens smekmånadstider alltså tvärtom.

Valet av Sven Gustafson till riksdagsgruppens vice ordförande kan inte gärna ses annat än som ett utslag av kandidatnöd inom folkpartiet, ty bortsett från högerfientligheten är hans meriter knappast imponerande. Han är en ambitiös och arbetsam parlamentariker — ständigt i färd med att läsa riksdagstryck — en solid men föga medryckande debattör och en människa, vars ständigt vänligt leende nuna inte förefaller att motsvaras av någon verklig inre värme. En mål-

medveten och energisk politisk klättare, kort sagt, som har lättare att väcka respekt för sin strävsamhet än sympati för sin mänsklighet.

Sven Gustafson är rådmansson från Alingsås, där han föddes för snart 55 år sedan. Enligt uppgift började han redan som 14-åring sin politiska verksamhet i födelsestaden genom att skriva insändare i lokaltidningen under signaturen »Frisinnad entusiast». Efter att ha gått igenom handelsgymnasium blev han anställd i Skandinaviska Banken i Göteborg, där han nu på lediga stunder är bankkamrer. Sin klättring på karriärstegen började han i organisationslivet och stödd på KFUM, Missionsförbundet, bankmanaförbundet och TCO har han förstått att skaffa sig en position i politiken. Han tillhör andra kammaren sedan 1949 och har specialiserat sig på skattefrågor, vilket tillförsäkrat honom en plats i bevillningsutskottet. Han har varit ledamot av stabiliseringsutredningen och den statliga företagsbeskattningskommittén och har sedan 1960 suttit i allmänna skatteberedningen. Som skattepolitiker hör han

till dem, som gärna talar om skattelättnader i en oviss framtid, men när det gäller nuet har anmärkningsvärt lätt att acceptera regeringspolitiken.

Vid sidan av skattefrågorna har han ägnat stort intresse åt internationella spörsmål. Han har i flera olika perioder varit FN-delegat och är sedan 1959 delegat i Europarådet.

Att Sven Gustafson ehuru frikyrklig visat sig vara acceptabel för de unga kulturradikalerna inom folkpartiet tyder på i hur hög grad han är att betrakta som minsta gemensamma nämnaren för de riktningar, vilka just för dagen influerar partiets politik. Lite kristen, lite radikal, lite tjänsteman, lite internationalist och så framför allt högerätare — det räcker till att samla åtskilliga grupper inom det politiska konglomerat, som heter folkpartiet. Just nu är tydligen Sven Gustafson den idealiske genomsnittsfolkpartisten. Till detta kan man bara säga att om han och män som han även i fortsättningen kommer att sätta sin prägel på folkpartiets politik finns det inte stora utsikter till en regimförändring här i landet. *G. U.*

Om demokratin och ungdomen

Det är främst på ungdomen, vi hoppas, då det gäller demokratiens framtid, på dess förmåga att ställa allmänt väl före den egna fördelen, att med friheten också taga dess ansvar och förpliktelser, att i de demokratiska formerna gjuta det levande innehåll, som ensamt gör dem berättigade och dugliga. Med politiskt ansvar följer också ansvaret för den kultur, som vi ärvt från hedenhös, och dess inre och yttre värnande. Vi begära av vår egen ungdom en bestämd kulturvilja, som känner sambandet med traditionerna och riktar sig mot framtiden, som icke offerar åt slapphet och håglöshet. Endast på så sätt kan ungdomen vänligt bära och befästa den ärvda fria demokratin.

Fil. lic. Viggo Loos i Svensk Tidskrift 1936